

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 101/10
Λουξεμβούργο, 7 Οκτωβρίου 2010

Απόφαση στην υπόθεση C-224/09
Ποινική δίκη κατά Martha Nussbaumer

Σε περίπτωση παρουσίας συνεργείων περισσότερων της μιας επιχειρήσεων σε ένα εργοτάξιο, το δίκαιο της Ένωσης απαιτεί τον διορισμό συντονιστή σε θέματα ασφάλειας και την εκπόνηση σχεδίου ασφάλειας από τον συντονιστή αυτό, εφόσον συντρέχουν ιδιαίτεροι κίνδυνοι

Δεν έχει σημασία αν χρειάζεται η έκδοση οικοδομικής άδειας

Η οδηγία σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια¹ προβλέπει ότι, για κάθε εργοτάξιο όπου είναι παρόντα συνεργεία περισσότερων της μιας επιχειρήσεων, ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος διορίζει ένα συντονιστή σε θέματα ασφάλειας και υγείας, στον οποίο ανατίθεται η εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και ασφάλειας για την προστασία των εργαζομένων. Η οδηγία αυτή προβλέπει επίσης ότι ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος μεριμνά για την εκπόνηση σχεδίου ασφάλειας, εφόσον πρόκειται για εργασίες που ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Οι εργασίες αυτές απαριθμούνται σε ενδεικτικό κατάλογο που περιλαμβάνεται στην οδηγία.

Κατά τον ιταλικό νόμο που μετέφερε την οδηγία αυτή στην ιταλική έννομη τάξη, η υποχρέωση διορισμού συντονιστή και εκπόνησης του σχεδίου αυτού δεν ισχύει για τα ιδιωτικά έργα για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας.

Το 2008 οι επιθεωρητές της υπηρεσίας προστασίας της εργασίας της αυτόνομης επαρχίας του Bolzano πραγματοποίησαν επιθεώρηση σε ένα εργοτάξιο που αφορούσε την επισκευή της στέγης μιας ιδιωτικής κατοικίας, ύψους περίπου 6 έως 8 μέτρων. Το προστατευτικό στηθαίο, ο γερανός και το εργατικό δυναμικό παρέχονταν από τρεις διαφορετικές επιχειρήσεις, τα συνεργεία των οποίων ήταν παρόντα ταυτόχρονα στο εργοτάξιο. Για το έργο δεν ήταν αναγκαία, κατά τον ιταλικό νόμο, η έκδοση οικοδομικής άδειας. Κατά του κυρίου του ακινήτου και κυρίου του έργου ασκήθηκε δίωξη για παράβαση των υποχρεώσεων ασφάλειας που επιβάλλει η οδηγία.

Το Tribunale di Bolzano εκφράζει ορισμένες αμφιβολίες σχετικά με τις εξαιρέσεις που προβλέπει η ιταλική νομοθεσία από την υποχρέωση διορισμού συντονιστή σε θέματα ασφάλειας. Κατά το ιταλικό δικαστήριο, ο εθνικός νομοθέτης, βασιζόμενος στην αντίληψη ότι τα ιδιωτικά έργα είναι μικρότερης εμβέλειας και δεν ενέχουν συνεπώς κινδύνους, δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι ακόμη και οι εργασίες για τις οποίες δεν απαιτείται οικοδομική άδεια ενδέχεται κάλλιστα να είναι σύνθετες και επικίνδυνες, ώστε να καθίσταται αναγκαίος ο διορισμός συντονιστή σε θέματα ασφάλειας.

Το εν λόγω δικαστήριο ερωτά κατ' ουσία το Δικαστήριο αν η οδηγία απαγορεύει την εθνική ρύθμιση που αφενός επιτρέπει να απαλλάσσεται ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος, όταν πρόκειται για εργοτάξιο που αφορά ιδιωτικό έργο για το οποίο δεν απαιτείται οικοδομική άδεια και στο οποίο θα είναι παρόντα συνεργεία περισσότερων της μιας επιχειρήσεων, από την υποχρέωση διορισμού συντονιστή τόσο για την εκπόνηση της μελέτης του έργου όσο και για την εκτέλεση των εργασιών και αφετέρου προβλέπει την υποχρέωση του συντονιστή αυτού να καταρτίζει σχέδιο ασφάλειας και

¹ Οδηγία 92/57/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1992, με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια (όγδοη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 245, σ. 6).

υγείας μόνο στην περίπτωση κατά την οποία είναι παρόντα στο εργοτάξιο ιδιωτικού έργου, για το οποίο δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, συνεργεία περισσότερων της μιας επιχειρήσεων.

Το Δικαστήριο έχει ήδη κληθεί στο παρελθόν να αποφανθεί επί της ιταλικής νομοθεσίας που ρυθμίζει την προβλεπόμενη από την οδηγία υποχρέωση διορισμού συντονιστών και εκπόνησης σχεδίου ασφάλειας².

Με τη σημερινή απόφαση το Δικαστήριο υπενθυμίζει, πρώτον, ότι η οδηγία επιβάλλει σαφέστατα την υποχρέωση διορισμού συντονιστή σε θέματα ασφάλειας και υγείας για κάθε εργοτάξιο στο οποίο είναι παρόντα συνεργεία περισσότερων της μιας επιχειρήσεων. Η οδηγία αυτή δεν επιτρέπει συνεπώς καμία εξαίρεση από την υποχρέωση αυτή.

Επομένως, **ο διορισμός συντονιστή σε θέματα ασφάλειας και υγείας είναι υποχρεωτικός για κάθε εργοτάξιο στο οποίο είναι παρόντα συνεργεία περισσότερων της μιας επιχειρήσεων**, ανεξάρτητα από το αν για τις εργασίες απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας ή αν το εν λόγω εργοτάξιο ενέχει ιδιαίτερους κινδύνους.

Κατά συνέπεια, η οδηγία απαγορεύει την εθνική ρύθμιση που επιτρέπει να απαλλάσσεται ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος, όταν πρόκειται για εργοτάξιο που αφορά ιδιωτικό έργο για το οποίο δεν απαιτείται οικοδομική άδεια και στο οποίο θα είναι παρόντα συνεργεία περισσότερων της μιας επιχειρήσεων, από την υποχρέωση διορισμού συντονιστή σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου ή, εν πάση περιπτώσει, πριν από την εκτέλεση των εργασιών.

Δεύτερον, όσον αφορά το σχέδιο ασφάλειας και υγείας, η οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν, κατόπιν συνεννόησης με τους κοινωνικούς εταίρους, από την υποχρέωση εκπόνησης τέτοιου σχεδίου, εκτός αν πρόκειται για εργασίες που ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους, όπως αυτές που απαριθμούνται στην εν λόγω οδηγία, ή για εργασίες για τις οποίες απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση.

Κατά συνέπεια, **η υποχρέωση εκπόνησης σχεδίου ασφάλειας και υγείας πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου ισχύει για όλα τα εργοτάξια στα οποία οι εργασίες ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους**, όπως αυτές που απαριθμούνται στην οδηγία, χωρίς να έχει καμία σημασία συναφώς ο αριθμός των συνεργείων που είναι παρόντα στο εργοτάξιο.

Η οδηγία απαγορεύει συνεπώς την εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι η υποχρέωση του συντονιστή της εκτέλεσης του έργου να εκπονεί σχέδιο ασφάλειας και υγείας ισχύει μόνο στην περίπτωση παρουσίας συνεργείων περισσότερων της μιας επιχειρήσεων σε εργοτάξιο που αφορά ιδιωτικό έργο για το οποίο δεν απαιτείται οικοδομική άδεια και η οποία δεν χρησιμοποιεί ως κριτήριο για την υποχρέωση αυτή την ύπαρξη ιδιαίτερων κινδύνων, όπως είναι οι απαριθμούμενοι στην εν λόγω οδηγία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

² Απόφαση του Δικαστηρίου, της 25ης Ιουλίου 2008, C-504/06, Επιτροπή κατά Ιταλίας.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106